

# **Työterveyshuollon sairaanhoitopalveluiden muutoksen toimeenpano ja työterveyshuollon kilpailutuksen valmistelu**

Aluehallitus 05.10.2026  
13477/01.04.02/2026

**Valmistelija** henkilöstöjohtaja Johanna Bjerregård Madsen, puh. 050 306 1264,  
johanna.BjerregardMadsen(at)omahame.fi

**Selostus** Aluevaltuusto on osana hyvinvointialueen talouden tasapainottamista päättänyt, että työnantajan vapaaehtoisesti järjestämä työterveyshuollon sairaanhoito (Kela II) päättyy 1.1.2027. Nyt käsiteltävä asia koskee aluevaltuuston päätöksen toimeenpanoa, Kela II -palveluiden hallittua vaiheittaista supistamista vuoden 2026 aikana sekä työterveyshuollon uuden kilpailutuksen valmistelua.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa työterveysyhteistyön keskeisiksi tavoitteiksi on määritelty työkyvyn vahvistaminen, säilyttäminen ja palauttaminen, mielenterveyssyiden ehkäisy ja tuki sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien ehkäisy ja tuki.

Työterveyshuoltoa ohjaava asetusuudistus tulee voimaan samanaikaisesti 1.1.2027, mikä vaikuttaa toimintasuunnitelman painotukseen. Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa työterveyshuollon vaikuttavuutta, ennakoivaa työkyvyn tukea, työpaikkalähtöistä yhteistyötä sekä työnantajan, työpaikan ja työterveyshuollon yhteistä vastuuta työkyvyn ylläpitämisessä. Muutoksessa korostuvat työkykyriskien varhainen tunnistaminen, työpaikan riskien arviointi sekä työkykyä tukevien toimenpiteiden vaikuttavuuden seuranta.

Esitys liittyy samanaikaisesti hyvinvointialueen talouden tasapainottamistoimiin sekä työterveyshuoltoa ohjaavan sääntelyn muutokseen, joka korostaa ennaltaehkäisevän työterveyshuollon vaikuttavuutta ja työkyvyn ennakoivaa tukemista.

## **Aluevaltuuston päätöksen toimeenpano**

Aluevaltuuston päätöksen mukaisesti Kela II -sairaanhoito päättyy 1.1.2027. Päätöksen hallituksi toimeenpanemiseksi palvelukokonaisuutta supistetaan jo vuoden 2026 aikana seuraavasti:

- 19.10.–31.12.2026 sairaanhoitopalvelut rajataan työkyvyn kannalta keskeisiin tuki- ja liikuntaelinongelmiin, mielenterveyden häiriöihin sekä työtapaturmien hoitoon.
- 19.10.2026 alkaen infektioiden tutkimus ja hoito poistuvat palveluista.
- 1.1.2027 Kela II -sairaanhoito päättyy aluevaltuuston päätöksen mukaisesti kokonaan.

Lakisääteinen ennaltaehkäisevä työterveyshuolto ja muu työterveysyhteistyö jatkuvat ennallaan. Samalla valmistautuminen vuoden 2027 asetusuudistukseen vahvistaa työkykyriskien ennakointia, varhaista tukea ja työpaikkalähtöistä työterveysyhteistyötä.

Työterveyshuollon palvelut jakautuvat lakisääteiseen ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon (Kela 1) sekä työnantajan vapaaehtoisesti järjestämään työterveyspainotteiseen sairaanhoitoon (Kela 2). Kela 1 -palveluihin

kuuluvat muun muassa työpaikkaselvitykset, terveystarkastukset, työkyvyn seuranta ja tuki, työkykyneuvottelut sekä työympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden arviointi. Kela 2 -palvelut puolestaan sisältävät työnantajan tarjoaman, edellistä täydentävän työterveyspainotteisen sairaanhoidon. Palveluiden kohdentamisen perusteena on työterveyshuollon ydintehtävä työ- ja toimintakyvyn tukemisessa. Tuki- ja liikuntaelinongelmat, mielenterveyden häiriöt ja työtapaturmat liittyvät suoraan työterveyshuollon toimintasuunnitelman tavoitteisiin vahvistaa, säilyttää ja palauttaa henkilöstön työkykyä sekä ehkäistä työkyvyttömyyttä. Muutoksessa työterveyshuollon palvelukokonaisuutta suunnataan työnantajan vapaaehtoisesta sairaanhoidosta kohti lakisääteistä, vaikuttavuuteen perustuvaa ennaltaehkäisevää työterveyshuoltoa, jonka merkitys korostuu edelleen vuoden 2027 työterveyshuoltoa koskevan asetusudistuksen myötä.

### **Taloudelliset vaikutukset**

Muutoksen tavoitteena on ei lakisääteisen työterveyspainotteisen sairaanhoidon kustannusten vähentäminen osana hyvinvointialueen talouden tasapainottamista. Työterveyshuollon palvelukokonaisuutta kohdennetaan työkyvyn kannalta vaikuttavimpiin palveluihin samalla, kun valmistaudutaan Kela 2 sairaanhoidon päättymiseen vuoden 2027 alussa. Vuonna 2025 työterveyspainotteisen sairaanhoidon (Kela 2) kustannukset olivat reilu 1,3 miljoonaa euroa. Mikäli kaikki kustannukset korvautuisivat laskennallisen 50 prosentin korvausosuuden mukaisesti, korvausta kertyisi noin 0,67 miljoonaa euroa. Käytännössä Kelan korvausjärjestelmän enimmäismäärät rajoittavat korvausten toteutumista, minkä vuoksi arviolta noin 0,3 miljoonaa euroa laskennallisesta korvauksesta jää suoraan saamatta. Tämän perusteella Kela 2 palveluiden nettokustannus hyvinvointialueelle on ollut noin 1,0 miljoona euroa vuodessa. Lähtökohtaisesti Kela 2 työterveyspainotteisen sairaanhoidon poistumisella tavoitellaan tätä säästötasoa vuosittain. Muutoksen vaikutuksia sairauspoissaoloihin, työkykyjohtamisen tunnuslukuihin ja työterveyshuollon kustannuksiin seurataan osana työterveysyhteistyön kvartaali ja vuosittaista arviointia.

### **Vaikutusten ja riskien arviointi**

Muutoksen tunnistettuja riskejä ovat:

- henkilöstön kokemuksen heikkeneminen työterveyspalveluiden saatavuudesta ja palvelumuutoksen vaikutukset henkilöstökokemukseen
- hoitoon pääsyn ja palveluiden saatavuuden vaihtelu työntekijän asuinkunnan sijaitessa eri hyvinvointialueilla, mikä voi vaikuttaa henkilöstön yhdenvertaiseen palvelukokemukseen (perusterveydenhuollon saatavuus asuinpaikkakunnan hyvinvointialueella)
- yksittäisissä tilanteissa hoitoon hakeutumisen viivästyminen ja mahdollinen vaikutus sairauspoissaolojen kestoon tai työkyvyn palautumiseen (perusterveydenhuollon saatavuus asuinpaikkakunnan hyvinvointialueella)
- työkykyriskien tunnistamisen yhden kanavan poistuminen työterveyspainotteisen sairaanhoidon päättyessä (lähijohtajan työkykyjohtamisen ennakointi ja osaaminen korostuvat)
- henkilöstön epävarmuus uusista asiointikanavista sekä muutoksen vaikutusten seurannan vaikeutuminen henkilöstön käyttäessä jatkossa useita eri palvelujärjestelmiä ja useilla eri hyvinvointialueilla.

Riskejä hallitaan vaiheittaisella sairaanhoidollisten palveluiden vähentämisellä, ennakoivalla henkilöstöviestinnällä, lähijohtajien tukemisella sekä työterveyshuollon, henkilöstöpalveluiden ja työsuojelun tiiviillä yhteistyöllä. Samalla vahvistetaan ja kehitetään lakisääteisiä työkyvyn tuen toimintamalleja, työkykyriskien ennakoivaa tunnistamista, työterveysneuvotteluja, työn muokkauksen käytäntöjä sekä työhön paluun tukea. Muutoksen vaikutuksia seurataan osana työterveysyhteistyötä ja työkykyjohtamisen seuranta.

### **Yhteistoiminta ja henkilöstöviestintä**

Asian valmistelussa on käyty keskustelua henkilöstöedustajien kanssa ja asia käsitellään yhteistoiminnassa työsuojelutoimikunta 15.9.2026 ja yhteistyötoimikunta 29.9.2026.

Henkilöstölle tiedotetaan muutoksen valmistelusta syys-lokakuun 2026 aikana. Ensimmäisessä vaiheessa viestitään tulevasta muutoksesta ja sen taustoista. Tarkemmat palvelusisällöt, käytännön toimintamallit sekä voimaantuloon liittyvät ohjeet julkaistaan valmistelun edetessä ja päätöksenteon tarkentuessa.

### **Työterveyshuollon kilpailutuksen valmistelu**

Samanaikaisesti käynnistetään työterveyshuollon palveluiden uuden hankinnan valmistelu. Uuden työterveyshuollon hankinnan valmistelussa painotetaan vaikuttavaa Kela 1-palvelukokonaisuutta, joka tukee työkykyriskien ennakointia, sairauspoissaolojen vähentämistä, työssä jatkamista sekä työterveysyhteistyön vaikuttavuuden seuranta. Tavoitteena on rakentaa toimintamalli, joka vastaa vuoden 2027 työterveyshuollon asetusuudistuksen tavoitteisiin ja hyvinvointialueen strategiaan tavoitteisiin.

Kilpailutuksen valmistelu käynnistyy syksyn 2026 aikana, ja tavoitteena on toteuttaa hankintaprosessi vuoden 2027 alkupuolella. Uuden sopimuskauden sisällöstä, aikataulusta ja palvelurakenteesta tuodaan erilliset esitykset päätöksentekoon valmistelun edetessä.  
(JS)

#### **Toimivallan peruste**

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10 §

#### **Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys**

Aluehallitus päättää hyväksyä työterveyshuollon sairaanhoitopalveluiden vaiheittaisen supistamisen 19.10.2026 alkaen selostusosassa kuvatulla tavalla osana aluevaltuuston päättämän Kela II -sairaanhoidon päättämisen toimeenpanoa sekä merkitsee tiedoksi työterveyshuollon uuden kilpailutuksen valmistelun.

#### **Päätös**

#### **Täytäntöönpano**

Päätösote / henkilöstöjohtaja Johanna Bjerregård Madsen

#### **Muutoksenhaku**

Ei muutoksenhakuoikeutta